

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/248/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115220211
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6115220211.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti R., U., nar. XX. XX. XXXX a K., nar. XX. XX. XXXX, t.č. umiestnené v Detskom domove K., so sídlom S., M. XX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky Z. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. C., Q. XX a otca Q. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., S. Z. XXX, na návrh K. R., nar. XX. XX. XXXX a P. R., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom C. C., Z. XX, t.č. bytom M., S. Z. XXX, o zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovatelia (starí rodičia maloletých detí zo strany otca) sa návrhom podaným dňa 05. 10. 2015, doplneným dňa 09. 11. 2015 domáhali zrušenia ústavnej starostlivosti nad malol. deťmi a zverenia malol. detí do ich starostlivosti a zároveň určenia výživného matke vo výške 25 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť a otcovi vo výške 70 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť. Svoj návrh odôvodnili tým, že malol. deti boli odobraté na základe rozhodnutia súdu z dôvodu neustálych nezhôd medzi partnermi. Podľa nich deti majú vyrastať v rodine a nie v ústave, keď oni ako starí rodičia majú o ne veľký záujem.

Otec na pojednávaní s návrhom starých rodičov súhlasil, stotožnil sa s ním. Svoje stanovisko odôvodnil tým, že deti by mali vyrastať v rodine, nie v detskom domove a náhradnej rodine.

Matka s návrhom starých rodičov nesúhlasila z dôvodu ich veku a tiež z dôvodu, že ako matka by mala ona vychovávať maloleté deti.

Kolíznym opatrovník žiadal návrh starých rodičov zamietnuť ako nedôvodný.

Stará matka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Ďalej vo výpovedi uviedla, že deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Od novembra pred 2 rokmi sú umiestnené v detskom domove. Maloletý U. dovtedy bol u nich a to až do doby, kým ho neprišli zobrať do detského domova. Malol. deti v detskom domove bola pozrieť 3x, naposledy pred 3-4 týždňami. Vždy, keď prišla malol. deti pozrieť doniesla zákusky. Maloletým deťom často volala, ale nevie, prečo jej nikto nedvíhal. Viackrát sa s deťmi rozprávala, asi 4x. 3x deťom poslala balík, v ktorom bolo ovocie, zákusky, hračky. Deťom zakupovala darčeky. Na posledné Vianoce deti od nej nedostali nič, lebo si myslela, že budú u nej. Tiež sa pýtala, či deti niečo potrebujú, na čo jej bolo odpovedané, že potom sa dohodnú, ale nedohodli sa. Malol. deti majú 3 a 5 rokov. K tomu, či malol. deti v súčasnosti navštevujú materskú školu uviedla, že jedine, ak na S., lebo tam deti sú. Pre malol. deti vybavenú materskú školu nemá, ale rýchlo ju vybaví. Pre deti

má vybaveného lekára, deti by mohli chodiť k jej doktorovi, kde chodia aj deti. Malol. deti však lekára nepotrebujú, sú zdravé. Malol. U. charakterizovala ako dieťa zlatej povahy, ktorý poslúcha, je dobrý, je s ním veľmi spokojná. Malol. K. ešte nepozná, je malý chlapec. S malol. K. nebola dlho v styku, ale keď ho bola pozrieť na S., sadol si jej do lona, stískal ju. Malol. K. má podľa nej dobrú povahu. Zdravotný stav detí je výborný, deti či navštevujú nejakú špecializovanú ambulanciu nevedela uviesť. Podľa nej deti zjedia všetko. Ich obľúbenou hračkou je bicykel, traktor, auto, všetko možné, čo sa im dá do ruky, s tým sa zabávajú. Sama nebola pozbavená, ani obmedzená spôsobilosti na právne úkony, mala 80 rokov, jej zdravotný stav až na tlak je dobrý. Nie je vedená v žiadnej špecializovanej ambulancii, nemá záznam v registri trestov. V domácnosti žije s manželom a otcom malol. detí, ktorý bol 2× trestne stíhaný, 2 mesiace „sedeť“.

Starý otec na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Ďalej vo výpovedi uviedol, že deti asi nepochádzajú z manželstva rodičov. Odkedy sú deti v detskom domove nevedel uviesť, pretože o to sa zaujíma jeho manželka a otec detí. Vie len, že deti sú v detskom domove. Deti v detskom domove nebol pozrieť. Deti chodí pozeráť manželka a otec detí. Deťom netelefonoval, pretože všetko robí jeho manželka a otec detí. K tomu, či deti navštevujú materskú školu, sa nevedel vyjadriť. K zabezpečeniu materskej školy a detí v prípade zverenia do ich náhradnej starostlivosti odkázal na vyjadrenie manželky. K návšteve špecializovanej ambulancie detí sa nevedel vyjadriť, pretože deti sú v S.. Maloletého U. charakterizoval ako dieťa s dobrou povahou, ktorú pozná. Malol. K. ešte tak nepozná. Obe deti zjedia všetko, ich obľúbenou hračkou od auta je všetko možné. Sám nebol obmedzený, pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Jeho zdravotný stav je dobrý, má problémy len s krčnou chrbticou, chodí do špecializovanej ambulancie geriatrickej 1× mesačne a predpisuje sa mu tam liek. V domácnosti žije s manželkou a otcom malol. detí, ktorý bol asi 2× trestne stíhaný. Asi bol aj v base. Vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej v súčasnosti bývajú, je pán E. alebo E., v tejto nehnuteľnosti majú doživotné bývanie. S vlastníkom nehnuteľnosti nemajú uzavretú žiadnu písomnú zmluvu.

Otec na pojednávaní uviedol, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Dva roky späť v novembri nad deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť. Jeho rodičia majú k malol. deťom perfektný vzťah, vychádzajú hlavne s malol. U.. Malol. K. má taktiež dobrý vzťah k jeho rodičom. Malol. deti poznajú domácnosť jeho rodičov. Jeho rodičia majú vytvorené bytové podmienky pre výchovu detí, bývajú na chate, ktorej vlastníkom je E. A.. Na nehnuteľnosti je záložné právo dovtedy, kým nesplatí svoj dlh, ktorý má platiť do 02. 11. 2017. O záložnom práve je uzavretá zmluva. Svojich rodičov povahovo hodnotil ako veľmi dobrých, sú prirodzení, normálni ľudia, majú perfektný vzťah k deťom. Jeho matka má 80 rokov, otec 77 rokov. Ich zdravotný stav je veľmi dobrý, okrem tlaku jeho matky. Jeho rodičia neboli pozbavení, obmedzení spôsobilosti na právne úkony, neboli súdom trestaní, riešení v priestupkovej komisii, nemajú záznam v registri trestov. Jeho rodičia prejavujú záujem o deti v detskom domove. Stará matka telefonuje na mobil s riaditeľkou, tiež sú v kontakte so sociálnymi pracovníkmi. Sám žije v domácnosti svojich rodičov. V súčasnosti už nie je bezúhonný, viedlo sa voči nemu trestné konanie, bol uznaný za vinného 1× a to za vyhrážanie sa. Bolo voči nemu vedené priestupkové konanie, v akom počte nevedel uviesť. Bolo mu však uložené pokarhanie a to niekoľkokrát. Jeho zákaz priblíženia sa k matke malol. detí bol policajtom z pentagónu R. v celom rozsahu zrušený v čase, keď bol vo väzbe. Jeho rodičia v mieste bydliska majú veľmi dobrú povesť.

Matka vo výpovedi uviedla, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Nad malol. deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť. Podľa vyjadrenia matky maloletý K. bol asi 2× u starých rodičov na M.. Malol. U. chodil dosť často za starými rodičmi na M., veľmi dobre si rozumel so starou matkou. Ku koncu však malol. U. k starým rodičom na M. toľko nechodil. Starí rodičia asi nepoznajú zdravotný stav malol. detí, ich povahu. Ich bytové podmienky nie sú vhodné pre výchovu detí, ide o rekreačnú chatu, ktorá je postavená dosť do výšky, deti sú hyperaktívne, malol. U. už prišiel k úrazu. Starí rodičia majú na chate právo doživotného bývania a to na základe zmluvy medzi nimi a pánom E.. Sú osoby bezúhonné. Otec detí nie je osobou bezúhonnou, bol odsúdený pre obzvlášť závažné vyhrážanie sa smrťou, bol mu uložený trest odňatia slobody 1× od 04. 10. 2014 do 14. 02. 2015 a druhýkrát od 22. 05. asi do 17. 07. 2015. Voči otcovi sa viedli aj ďalšie trestné konania v súvislosti s jeho bývalým vzťahom a to za nebezpečné vyhrážanie sa, kde bol otec odsúdený a tiež za ekonomickú trestnú činnosť. Na otca podala oznámenia, ktoré boli posúdené v rámci priestupkového konania ako vyhrážanie sa, otcovi bola vždy uložená pokuta alebo pokarhanie. Predbežným opatrením tunajšieho súdu č.k. 15C/135/2015-17 zo dňa 01. 10. 2015 bolo otcovi zakázané priblížiť sa k jej osobe na verejnosti na vzdialenosť menšiu ako 5 m a tiež mu bol zakázaný vstup do obytného domu. Predbežné opatrenie súdu nebolo zrušené.

Kolízny opatrovník na pojednávání uviedol „Spisovú dokumentáciu malol. detí úrad eviduje od augusta 2011, predbežným opatrením Okresného súdu Banská Bystrica boli v decembri 2013 dočasne odovzdané do starostlivosti Detského domova S.. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica v apríli 2015 bola nad maloletými nariadená ústavná starostlivosť a rodičom bola uložená povinnosť v lehote 18 mesiacov na úpravu rodinných a sociálnych pomerov. Na základe nariadenia ústavnej starostlivosti nad malol. deťmi úrad nadviazal spoluprácu so zaangažovanými subjektmi, ako bol detský domov, v ktorom sa malol. deti nachádzali, Mestom Banská Bystrica, keďže boli občanmi mesta Banská Bystrica a zároveň zapojil do spolupráce OZ Famíliam Prešov. Začal intenzívny sanačný proces, kde vlastne, v ktorom matka iniciovala intenzívnu spoluprácu so všetkými zaangažovanými subjektmi, otec v podstate nereagoval na sanačný program, na výzvy úradu, ani OZ opakovane nereagoval. Starí rodičia do tohto zaangažovaní neboli, neprejavili záujem o malol. deti. Čo sa týka sanačného procesu, intenzívne prebiehal až do augusta 2015. Maloleté deti navštevovala matka v zariadení, intenzívne sa o ne telefonicky aj emailom zaujímal a zároveň si ich brávala aj do svojej domácnosti. Tento sanačný proces v podstate začal narúšať od augusta 2015 práve otec malol. detí, kedy opakovane začal napádať, atakovať matku malol. detí v jej domácom prostredí, bolo to konkrétne v októbri 2015 aj za prítomnosti malol. detí, čo malo na nich neblahý negatívny vplyv. Malol. deti mali z toho poruchy v prežívaní. Od toho obdobia vlastne deti neboli prepustené ani do domáceho prostredia matky a matka sa s nimi kontaktuje priamo v detskom domove, kde strávila čas aj počas vianočných sviatkov od 23. do 30. 12. 2015. Otec malol. detí v podstate navštevoval malol. deti neohlásene, sporadicky, nepravidelne. Môžeme povedať, že po osobných stretnutiach detí s otcom malol. U. sa v podstate opakovane pomohol, mal nočný des, mal problém s prežívaním. Aktuálne čo sa týka navrhovateľov, starých rodičov, môžeme povedať, tak ako vyplynulo zo správy detského domova, starí rodičia, starý otec ako sám potvrdil, ani raz nekontaktoval detský domov, neprejavil záujem o malol. deti, neinformoval sa na nich. Čo sa týka starej matky, táto telefonicky, sporadicky prejavila záujem o malol. deti, osobne ich navštívila celkom 2x. Tak ako vyplýva aj zo správy Detského domova S., stará matka akoby konala na podnet svojho syna, neprejavila skutočný záujem o malol. deti, nezaujímal sa o ich zdravotný stav, o návštevu materskej školy, v podstate o ich osobnostný vývoj. Čo sa týka samotnej matky, matka dieťaťa je osoba, o ktorej môžeme dnes povedať, že intenzívne pokročila na svojej práci, na svojej osobnosti, komunikuje a je ochotná spolupracovať, prijíma odporúčania rady a podnety nášho úradu, ako aj zaangažovaných subjektov. Čo sa týka otca malol. detí, tento bol opakovane súdne trestaný. Podľa správy z Ústavu na výkon väzby a výkonu trestu odňatia slobody Banská Bystrica máme informáciu, že vo väzbe sa nachádzal od 05. 10. 2014 do 13. 02. 2015 a následne od 22. 05. 2015 do 12. 07. 2015 vykonával trest. Otec vykonával trest tak za v podstate nebezpečné vyhrážanie sa matke, ako aj za neplnenie si vyživ. povinnosti voči malol. deťom. Úrad vykonal sociálne zisťovanie v domácnosti tak matky, opakovane, kde v jej starostlivosti nikdy neboli zaznamenané od času sanačného procesu žiadne nedostatky. Zároveň vykonal v podstate sociálne zisťovanie aj v domácnosti starých rodičov, navrhovateľov. Môžeme potvrdiť, že starí rodičia skutočne žijú v záhradkárskej oblasti v chate, rekreačnej chate, ktorá však svojim zariadením nie je uspôsobená na výchovu a starostlivosť tak malých detí, ktoré sú veľmi energické, veľmi živé a vyžadujú zvýšenú pozornosť. Konkrétne môžeme poukázať na to, že v chate, ktorá je naozaj do výšky stavaná, sú veľmi strmé schody, kde aj dospelá osoba má problém prejsť tak, aby si neublížila. Čo sa týka starých rodičov, úrad má zato, že ich návrh je nedôvodný vzhľadom na ich pokročilý vek a samozrejme fyzické a telesné oblasti vyplývajúce zo staroby. Malol. deti sú veľmi živé, malol. K. prežíva momentálne obdobie vzdoru, vyžadujú intenzívnu starostlivosť, dohľad, čo môžeme konštatovať, rovnako nás podporuje v tom aj psychológ detského domova, že rodičia vzhľadom na svoj pokročilý vek nie sú schopní už aktuálne zabezpečiť starostlivosť o takto malé deti a venovať im zvýšenú pozornosť. Zároveň poukazujem aj na ďalší dôležitý fakt, že starí rodičia žijú v spoločnej domácnosti s otcom malol. detí, čo je v podstate opakovane súdne trestaná osoba, nie je bezúhonná, voči matke detí má výrazne narušený vzťah, čo je preukázané aj uznesením o zákaze priblíženia sa k matke na 5 m. Bolo to preukázané opakovanými priestupkovými konaniami v počte celkom 17x. Malol. deti práve aj z tohto dôvodu boli vyňaté z osobnej starostlivosti rodičov, alebo teda matky práve preto, lebo bývali svedkom opakovaného napádania atakov, agresie a násilnickej povahy otca voči osobe matky. Na malol. deti sa to odzrkadlilo, bolo naozaj preukázané psychologickým vyšetrením negatívne prežívanie a následky, ktoré sú momentálne riešené v súčasnosti. Na základe uvedenej skutočnosti my odporúčame návrh zamietnuť ako nedôvodný.“

Z opatrovaneckého spisu malol. detí vyplýva, že pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 31P/390/2013-55 zo dňa 16. 04. 2014, právoplatné dňa 21. 05.

2014 bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť s tým, že sa bude realizovať v Detskom domove K. so sídlom S., M. XX, rodičom bola uložená povinnosť upraviť si rodinné, sociálne pomery v lehote 18 mesiacov a zároveň povinnosť prispievať na výživu malol. detí, matka vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepinoleté dieťa pre každé zvlášť a otec vo výške 70 Eur mesačne na každé dieťa zvlášť. Dôvodom nariadenia ústavnej starostlivosti bolo vedenie neusporiadaného spôsobu života rodičmi. Zároveň súd poukázal na opakujúce sa priestupky voči dobrým mravom, dlhodobo trvajúce neuspokojivé rodinné zázemie rodičov malol. detí.

Zo správy zo sociálneho zisťovania doručenej súdu dňa 30. 12. 2015 (viď č.l. 36) vyplýva, že po umiestnení malol. detí do detského domova, obidvaja rodičia o deti sa nezaujímali a to telefonicky, písomne, prostredníctvom elektronickej pošty. Ďalej zo správy vyplýva, že počas návštevy v domácnosti profesionálnej matky v máji 2014 otec prišiel do kontaktu s deťmi, javil požitie alkoholických nápojov, jeho správanie bolo neprimerané. U malol. detí, najmä u malol. U., boli po tejto návšteve zaznamenané negatívne dôsledky, nočný des, pomočovanie, plačlivosť a iné závažné negatívne psychické prejavy. Psychológ odporúčal návštevy malol. detí s otcom obmedzovať. Vzhľadom na agresívne správanie otca voči matke malol. detí uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 17C/37/2014-5 zo dňa 10. 02. 2014 bolo otcovi nariadené, aby dočasne nevstupoval do domu, v ktorom býva matka. Dňa 03. 10. 2014 sa otec detí pod vplyvom alkoholu pokúšal dostať do bytu matky, vyhrážal sa jej zabitím a to takým spôsobom, že to u nej spôsobilo dôvodnú obavu o život. Otec detí bol dňa 05. 10. 2014 vzatý do ústavu na výkon väzby, kde sa nachádzal do 13. 02. 2015. V zmysle rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 2T/7/2015-207 zo dňa 26. 03. 2015 bol otec uznaný za vinného, bolo mu uložené ochranné protialkoholické liečenie. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor, ktorý poukázal na to, že otec malol. detí bol 4x súdne trestaný, pričom dotknutý skutok spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a bol už 14x priestupkovo prejednaný. V zmysle rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 5To/52/2015 zo dňa 23. 06. 2015 bol otec odsúdený k trestu odňatia slobody na 6 mesiacov a súčasne mu bolo uložené protialkoholické liečenie. Odo dňa 22. 05. 2015 do 12. 07. 2015 sa otec malol. detí nachádzal v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Z rozhodnutia Okresného úradu Banská Bystrica č.k. OU-BB-OBVS2-2015/015033-11 zo dňa 29. 09. 2015, právoplatný dňa 23. 10. 2015 vyplýva, že otec malol. detí bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tým, že dňa 18. 04. 2015 kopal a búchal do vchodových dverí bytu matky a opakovane jej vulgárne nadával a fyzicky napadol suseda matky. V zmysle uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 15C/135/2015-17 zo dňa 01. 10. 2015 súd zakázal otcovi priblížiť sa k matke na verejnosti na vzdialenosť menšiu ako 5 m a vstupovať do bytu, v ktorom matka býva. Matka podala návrh na začatie konanie vo veci samej. V zmysle rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 3T/76/2015-87 zo dňa 19. 10. 2015 bol otec odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti. Matka má vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletých detí. Situácia v rodine sa počas sanácie rodinného prostredia zlepšila, stabilizovala, najmä však separáciou otca od rodiny. Sanačný proces začala narúšať prítomnosť otca, ktorý matku detí obťažoval aj počas pobytu detí v jej domácnosti v čase od 24. 07. 2015 do 10. 08. 2015, kedy sa dobíjal do bytu, čo malo na deti negatívny vplyv. Odo dňa 10. 08. 2015 malol. deti domácnosť matky nenavštívili. Matka sa o deti zaujíma telefonicky. Odo dňa 23. 12. 2015 počas vianočných sviatkov matka absolvovala 5-dňový pobyt v detskom domove. Dňa 03. 08. 2015 stará matka detí sa dožadovala kontaktu s deťmi prostredníctvom Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny Bratislava. Vec bola riešená Ústredím práce, soc. vecí a rodiny Bratislava. Dňa 29. 09. 2015 a 30. 09. 2015 sa stará matka skontaktovala s detským domovom, žiadala, aby jej bola umožnená návšteva detí v zariadení. K starej matke sa pridala aj otec. Obaja navštívili malol. deti na základe dohodnutého termínu dňa 05. 10. 2015. Pri stretnutí boli prítomní aj zamestnanci detského domova. Malol. U. sa po stretnutí v noci pomohol, čo sa už dlhú dobu nestalo, spočiatku odmietal kontakt s otcom a starou matkou, postupom času sa osmelil. Malol. K. išiel k otcovi do náručia ihneď. Cestou z detského domova bol malol. U. mŕkvy a 2 razy sa povracal. Počas noci sa opakovane pocikala a zobudil s plačom. Stará matka bola počas kontaktu väčšinu času pozorovateľkou. Dňa 02. 12. 2015 v rámci prebiehajúcej sanácie rodinného prostredia v domácnosti matky na úrade sa uskutočnila prvá prípadová konferencia, ktorej sa zúčastnila aj matka, stará matka zo strany otca, otec, ktorý bol predvolaný na inú hodinu. Počas prípadovej konferencie stará matka riešila matku detí, vyjadrovala nespokojnosť, pohoršenie a predčasne odišla. Otec napriek dohodnutému termínu na inú hodinu, v čase pohovoru s matkou a starou matkou otváral dvere na kancelárii a matku atakoval vulgárnymi nadávkami. Výsledkom prípadovej konferencie bola dohoda, že členovia rodiny sa budú zúčastňovať poradensko-psychologického procesu za účelom posilnenia vzťahov v rodine, s čím súhlasili. Dňa 07. 12. 2015 sa uskutočnilo sociálne šetrenie v domácnosti starých

rodičov, ktorí žijú v chate, v chatárskej oblasti na okraji M., pri lese. Hygiena domácnosti bola na primeranej úrovni. Pri príchode na cestu pred chatkou boli susedom starých rodičov, ktorí sa nepredstavil, informovaní o agresivite a požívaní alkoholu v rodine.

Zo správy detského domova vyplýva, že matka prejavuje záujem o malol. deti prostredníctvom písomnej formy. Po vzájomnej dohode odborného tímu detského domova bol realizovaný pobyt malol. detí v domácnosti matky a to v čase od 24. 07. 2014 do 10. 08. 2014. Matka prejavila záujem o ďalšie pobyty, ale z dôvodu neobjasnených avizovaných problémov zo strany susedov matky, neboli pobyty realizované. Matke bola ponúknutá možnosť krátkodobého pobytu spoločne s deťmi v priestoroch detského domova v samostatnej skupine od 25. 12. 2015 do 30. 12. 2015, ktorú matka prijala a potešila sa tomu. Stretnutia detí s matkou prebiehajú primerane, deti majú tendenciu skúšať hranice, čo si môžu dovoliť. Matka si vyživ. povinnosť k deťom neplní. Otec sa dlhodobo o malol. deti nezaujímal, ani nežiadal o aktuálne informácie o deťoch. Stretnutie detí s otcom sa uskutočnilo dňa 05. 10. 2015 v detskom domove, o ktoré požiadala stará matka detí zo strany otca, na ktoré sa dostavil tiež otec. Stretnutie detí s otcom bolo pokojné. Malol. U. spočiatku odmietal kontakt s otcom, nechcel si vziať cukríky a hľadal bezpečie u psychologičky detského domova. Pri odchode sa potreboval uistiť, že ho otec nenájde, pretože býva ďaleko. Malol. K. sa správal spontánne, na otca reagoval pozitívne, hral sa s ním a prijal od neho darček. Vyživovaciu povinnosť voči deťom si otec neplní, v súčasnosti uhradil výživné len 1x.

Z vyjadrenia psychológa detského domova datované dňa 16. 12. 2015 vyplýva, že stará matka malol. detí od príchodu detí do detského domova v decembri 2013 sa zaujíma o ich stav len zriedka a to s dlhšími časovými intervalmi a navštívila ich v detskom domove len 2x, je preto možné skonštatovať, že stará matka nemá skutočný záujem o výchovu malol. detí. Na základe predchádzajúcich skúseností s rodinou stará matka viackrát konala na podnet otca malol. detí, hájila jeho záujmy, nedala si vysvetliť niektoré veci týkajúce sa súčasnej starostlivosti o deti, ktoré sa nachádzajú v detskom domove. Vzhľadom na pokročilý vek starej matky, involučné zmeny v telesnej i psychickej oblasti, ktoré sa spájajú s obdobím staroby a hlavne so zreteľom na aktuálne potreby detí, ktoré sú t.č. veľmi aktívne, energické, vo vývine, malol. Samuel prechádza búrlivým obdobím vzdoru a vyžaduje si taký prístup, ktorý stará matka v tomto veku už nie je schopná deťom adekvátne zabezpečiť, nie je podľa jeho názoru vhodné zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

Kolízny opatrovník k správe ďalej pripojil správu o malol. deťoch z detského domova, datovanú dňa 28. 08. 2015, úvodnú správu OZ Familiám zo dňa 29. 07. 2015, ktoré potvrdzujú ním uvádzané skutočnosti v správe zo sociálneho zisťovania a výpovede na pojednávaní.

Otec na pojednávaní doložil súdu lekársku správu zo dňa 20. 01. 2016, z ktorej vyplýva, že sa zúčastňuje ambulantnej ochrannej protialkoholicko- liečby, v ktorej spolupracuje, dodržiava termín kontrol. Toxikologické vyšetrenia močových vzoriek sú negatívne.

Stará matka predložila súdu lekárske potvrdenie datované dňom 02. 04. 2014, vydané Z. E. Z., z ktorého vyplýva, že zo zdravotného psychického hľadiska je spôsobilá starať sa o vnúčatá.

Napriek výzve súdu starí rodičia nedoložili výpis z registra trestov a starý otec ani potvrdenie o svojom zdravotnom stave.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 45 ods. 1,2 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Ústavná starostlivosť, ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti, je najkrajnejším riešením a prichádza do úvahy v prípadoch, kedy rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa, pretože malol. dieťa má právo vyrastať v prirodzenom rodinnom prostredí a byť vychovávané svojimi rodičmi. Súd môže zrušiť ústavnú starostlivosť v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia v prípade 1/ že odpadnú dôvody pre ktoré bola nariadená, 2/ že je možné malol. dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča. Osoba, ktorej má byť malol. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 ods. 1, druhá veta Zák. o rodine, musí spĺňať predpoklady 1/ byť fyzickou osobou s trvalým pobytom na území SR, 2/ musí mať spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, 3/ osobnostné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, 4/ spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti musí zaručovať, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme malol. dieťaťa, ktorý je vymedzený v článku 5 Zák. o rodine. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že malol. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 31P/390/2013-55 zo dňa 16. 04. 2014 bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu neusporiadaného spôsobu života rodičmi, opakujúcich sa priestupkov voči dobrým mravom, dlhodobo trvajúceho neuspokojivého rodinného zázemia rodičov. Malol. deti na základe rozhodnutia súdu odo dňa 09. 12. 2013 sú nepretržite umiestnené v Detskom domove K. so sídlom S., M. XX. V rámci nariadenia ústavnej starostlivosti rodičom bola uložená povinnosť v lehote 18 dní upraviť si svoje sociálne, rodinné pomery a zároveň im bola určená vyživ. povinnosť k deťom na účet ústavného zariadenia. V prejednávanej veci sa starí rodičia zo strany otca domáhajú zrušenia ústavnej starostlivosti a zverenia malol. detí do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Súd nespochybňuje záujem a právo malol. detí, pokiaľ nemôžu vyrastať v čo najpodobnejšom rodinnom prostredí, vo svojej širšej rodine. Súd preto skúmal, či starí rodičia zo strany otca spĺňajú zákonom stanovené predpoklady pre zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že starí rodičia sú osoby, ktoré majú trvalé bydlisko na území SR, v ktorom však nebývajú, bývajú v chatovej oblasti na okraji M., pri lese, pričom ide o nehnuteľnosť, ktorej nie sú vlastníkami, majú podľa ich vyjadrenia zriadené záložné právo spočívajúce v doživotnom bývaní a užívaní nehnuteľnosti. Starí rodičia tiež majú plnú spôsobilosť na právne úkony, súdnym rozhodnutím neboli pozbavení, obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Starí rodičia tak spĺňajú 2 zo 4 predpokladov. Následne sa súd zaoberal, či starí rodičia spĺňajú osobnostné predpoklady pre vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti. Stará matka súdu predložila neaktuálne 2 roky staré potvrdenie o svojom zdravotnom stave, starý otec na výzvu súdu nereagoval. Obaja starí rodičia, napriek výzve súdu, nedoložili výpis z registra trestov. Starí rodičia tak súdu neosvedčili svoju bezúhonnosť a zdravotné predpoklady pre zabezpečovanie starostlivosti o malol. deti. Súd ďalej zistil, že stará matka je vo veku 80 rokov, starý otec je vo veku 77 rokov. Od decembra 2013, ako sú deti umiestnené v detskom domove, stará matka malol. detí v detskom domove navštívila 2x, s dlhými časovými intervalmi. Starý otec malol. detí žiadnym spôsobom nekontaktoval, nebol s nimi v žiadnom osobnom kontakte. Súd takéto konanie starých rodičov nemôže žiadnym spôsobom vyhodnotiť ako skutočný, úprimný záujem zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť o maloleté deti. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že starí rodičia nemajú vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu malol. detí, ich domácnosť, vzhľadom na vek detí, nie je pre výchovu vhodná. Starí rodičia žijú v spoločnej domácnosti s otcom, voči ktorému sa viedlo 14 priestupkových konaní, bol opakovane súdom uznaný za vinného zo spáchania rôznych trestných činov. Súd tak nemal za preukázané, že otec,

ktorý žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi, spôsobom svojho života zaručuje, že náhradná osobná starostlivosť sa bude vykonávať v prospech malol. detí. V tejto súvislosti súd zobrať do úvahy aj správanie, najmä malol. U., pri kontaktovaní sa s otcom, po ktorom sa pomohol, mal nočný des, potreboval sa uistiť, že otec ho nezoberie. Z vyjadrenia starých rodičov vyplynulo, že v prípade zverenia detí do ich náhradnej osobnej starostlivosti nemajú pre deti zabezpečenú riadnu zdravotnú starostlivosť, návštevu predškolského zariadenia. Malol. deti detským domovom sú hodnotené ako živé, aktívne. Súd po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že navrhovatelia nespĺňajú predpoklady v zmysle § 45 ods. 1, druhá veta Zák. o rodine pre zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti a preto ich návrh ako nedôvodný zamietol. Súd sa pri svojom rozhodovaní plne stotožnil s argumentáciou kolízneho opatrovníka, ktorý s návrhom starých rodičov nesúhlasil, navrhol súdu ho zamietnuť ako nedôvodný. Záverom súd poznamenáva, že zamietnutie návrhu starým rodičom je plne v súlade so záujmom malol. detí, vymedzeným v čl. 5 Zákona o rodine.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v piatich vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.